

IZHAJA VSAK DAN

Beli ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

Za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopisane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 3.30, za pol leta Kron 2.00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo. Naročnino, oglašje in reklamacije se pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natiskalnica „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Naš položaj in naše delo.

Shod političnega društva „Edinost“ dne 9. novembra 1913.

Politično društvo „Edinost“ je sklicalo na večerajšnji dan dopoldne javen shod v veliko dvorano Narodnega doma, da poda na njem poročilo o sedanjem položaju v državi in deželi, in obenem pa tudi poročilo o svojem delovanju v zadnjem času. Shod je otvoril ob veliki udeležbi občinstva podpredsednik političnega društva, deželni poslanec dr. Slavik, ki je pozdravil v tako lepem številu navzoče poslušalce, poudarjal, da je sklicalo politično društvo shod, da poda na njem, kakor vsako leto, pred svojim občinim zborom, račun o svojem delu, o svojih težnjah, svojih uspehih in neuspehih, in nato podal besedo

drž. poslanecu dr. Rybáru,

ki je, živahno pozdravljen, v začetku svojega govora omenjal, da politično društvo podaja vsako leto račun o svojem delovanju na dveh zborovanjih: najprej na javnem zborovanju, pristopnem vsakemu državljanu, o svojem političnem delu in delu tistih, ki so bili na podlagi društvenih predlogov izvoljeni za zastopnike tržaških Slovencev v mestnem občinskem svetu in državnem zboru, potem pa na občnem zboru, ki je pristopen le članom društva, o notranjem svojem delovanju, ali kakor bi se reklo, administrativnem. V 14 dneh se bo vršil občni zbor političnega društva „Edinosti“ in govornik je vabil vse tržaške Slovence, naj se ga udeležijo, seveda naj se pa tisti, kdor še ni član društva, dotlej vpiše za člana. Žalostno je namreč, da šteje to naše najvažnejše društvo tako malo članov, čemur pa ni vzrok nemarnosti pač pa nezavednost, ker se ljudstvo ne zaveda važnosti društva, ki je med najstarejšimi na Tržaškem in so iz njega izšla vsa naša najvažnejša društva, in tudi naša gospodarska organizacija. Brez njega ne bi imeli tiste moči, ki jo imamo danes in ne bi šteli toliko, kolikor štejemo. Zato naj bi pa tudi vsak tržaški Slovenec postal član društva.

Govornik je nato prešel na poročilo o položaju, delovanju na političnem polju, v parlamentu, in je poudarjal, da ne bi niti imelo smisla, da bi govoril o parlamentu. Letošnje parlamentarno leto je bilo jako malo dobrega. Pričakovalo se je veliko, a prišlo je malo. Slika razmer, ki vladajo na Dunaju in v Avstriji sploh je zelo žalostna in ta slika tudi jasno govori, zakaj parlamentarno delo ni imelo uspehov.

Pozitivnega dela je bilo v deželnem

P O D L I S T E K.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remina.

„Madonna Clarissa“, je začel vojvoda hrupavim glasom, ki je zvenel kakor da le s težavo kroti skrite strasti: „Odlóg za odlógom — mej tem, ko moja vstrpljivost gineva! Odkrito ste govorili, toda kruto. Vi se obotavljate, ali stvari silijo odločitev. Pošteno vam pravim to-le: prihod cesarjev ima posebno važnost. Prihaja, da bi mi dal infantinjo Margareto za ženo. Če ga sprejmete vi, mora priznati vaše pravo — ako vas le vidi. Nobena vam ni enaka, — zato morate biti vi vojvodinja. Pojte z mano, bodite moja, kluboval bom cesarju, kluboval vsemu svetu, in midva bova skupno zasledovala svoje ponosne načrte — vi in jaz! Če bi pa ne hoteli iti — kako naj se mu protivim, kaj naj storim? Čujte, kar naj s

zboru zelo malo, čemur so krive razmere konstatirati je treba, da so te

razmere naravnost obupne.

Slika teh razmer nam podaja danes Trst, kjer se vrše trije shodi: naš, potem shod državnih nameščencev in italijanski dijaški shod.

Italijani zborujejo danes zaradi laške univerze. Oni nimajo nobene druge potrebe, nego to prazno demonstracijo za laško univerzo, dasiravno vedo, da ne dosežejo ničesar s to demonstracijo, in dasiravno tudi ničesar ne nameravajo doseči. Saj vedo, da z uresničenjem svojih vseučiliških zahtev izgube zastavo, pod katero se bore, geslo, s katerim delajo propagando med ljudstvom, in bi se tudi ne mogli potem več kazati kot zatiranci tja preko meje v Italijo. Ker v resnici niso zatirani nikjer, zahtevajo svojo univerzo le zato, da lahko potem pišejo, da jim država noče dati niti univerze! (Klic: „Kedaj bo do pa nam dali slovenske šole?“) Lahki so v kulturnem in političnem oziru popolnoma nasičeni. Manjka jim le še univerze.

Če primerjamo s tem shodom naš shod, in vprašamo, zakaj ga je sklicalo politično društvo, če vprašamo, zakaj delamo mi, odgovorjamo, da zato, da prvič zahtevamo svojih sol, ljudskih sol, ne pa univerze in drugih, da imej na naših domačih tleh pred vsemi kruh domačin, neparenjikolo! (Burno odobravanje!)

Tu se vidi velikanska razlika: na eni strani narod, ki se je preobjedel vseh dobrot, ki zahteva le še najvišje — univerzo; na drugi pa narod, ki mora vkljub zakonom o enakopravnosti manifestirati šele za ljudske šole, šele demonstrirati za vsakdanji kruh. To je

slika položaja na našem jugu.

Ta razlika bi morala odpreti avstrijski vladi oči, kje jej je treba deliti koncesije, da bi zadovoljila prebivalstvo na našem jugu. Seveda pa od naše vlade ni pričakovati, da bi uvidela to.

Tretji shod so sklicali danes v Trstu državni nameščenci. Tisti, ki so sami del vlade, so bili prisiljeni, da so sklicali shod, da zahtevajo na njem zboljšanje svojih gnotnih razmer. Rekel bi morda kdo, da so n. pr. delavci mnogo na slabšem kot državni nameščenci, ker niso preskbljeni za starost, ker morajo iti beračiti, če onemorejo, ali postanejo v breme občini ali

trudom priboriva tekom let, gospodarstvo v Italiji, to je, vabljiv dar, na ponudeni diani cesarjeve hčere, ki mi jo ponuja mogočnež....“

„Ako omahujete,“ je zaklicala Clarissa, „pa izvolite ono! Vaš nepovoljni položaj je posledica vaše nepoštenosti napram cesarju. In tudi mene varate, kajti že dolgo morate vedeti za one načrte. Kako bi sicer prihajala sedaj sem se svojim očetom, da se ni že v dolgih razpravah govorilo in govalo o tem? In ko ste tako nepošten napram meni, zahtevate še, naj vam sledim in naj bom vaša? Alessandro, ravno kar ste se izdali v svoji strasti.“

„Če sem se izdal, pa sem se izdal. In v strasti, da, v strasti se je zgodilo,“ je izbruhnil vroče in jezno. Vidim vas pred seboj, pogrešam vas in mi se mi odrekate. Že mesece grlim okolo vas, a vi ste kakor iz ledu in kamna! Lepi mramor, najin pakt je raztrgan! Držal sem ga, dokler sem mogel. Sedaj morate, ali pa se svet sesuje okolo našu. Čujte vendar, pojte z mano, prosim vas, poteta me cesar malo briga in vse dr-

sohodnikom. Res je to, res je, da se delavcem godi slabo, toda prav tako je pa tudi res, da je položaj državnih nameščencev, zlasti nižjih, zelo obupen. To je tudi vzrok, da se politično društvo zavzema zanje in da se je zanje zavzemal tudi govornik kot drž. poslanec.

Če delavec konča svoje delo, se ne zahteva nič več od njega. Od državnega nameščenca, uradnika, pa se zahteva, naj vedno misli na to, da nosi cesarsko čepico, da mora varovati čast države. Zato pa bi mu tudi država morala dati toliko, da bi mogel tudi storiti, kar zahteva država od njega. Visoki uradniki pač dobivajo posebne prispevke za reprezentacijo, drugi državni nameščenci pa ne dobivajo niti toliko, da bi mogli pošteno preživiti svoje družine. Togibanje državnih nameščencev je torej popolnoma upravičeno, je pa obenem tudi

Jako žalostno, jako nevarno!

Država, kjer so celo državni uradniki nezadovoljni, kjer celo uradniki mislijo na gibanje proti državi, na pasivno resistenco: taka država — to je resnica, ki je nihčenemore utajiti — taka

država je na robu propasti,

ker nima več stebrov, na katere bi se mogla naslanjati!

So pa tudi še drugi žalostni pojavi v naši državi, v kateri se še dandanes odigravajo isti boji, ki so se odigravali v njej v osemindesetih letih, le da so sedaj še silnejši, ker Avstrija noče uporabljati enake pravičnosti napram vsem svojim narodnostim. Kakor so jih imeli prej, jih imajo tudi sedaj nekateri narodi svoje predpravice: na jugu Italijani, na severu pa Nemci in Poljaki. Ako se ti narodi bahajo, da so oni stebri avstrijske države, so pač ravno oni tisti, ki poženo Avstrijo v pogubo s svojimi željami po predpravcih, hegemoniji. Dokaz za to je n. pr., da Avstrija že od nekdanj bo leha na češko-nemškem sporu.

Nemci so že odnekdan zahtevali predpravice napram Čehom, kakor Italijani napram nam, in so nepopustljivi v svojih zahtevah. Dasiravno so jim Čehi v vsakem oziru popolnoma dorastli, pa jih vendar nočejo priznati za ravnopravne. Nemci pa so stvar zasukali tako, kakor bi jim

žavne zadeve. Ako pride Karolus in ako se bo hudoval, mu dam strupa v vino, ako bi moralo biti. Kaj je na enem cesarju, svet jih je videl že mnogo. Ali vaš ogenj razsaja v mojih žilah, ker stojte tu tako mrzlo. Kaj je meni na enem paktu? Nikogar se ne more obvezovati v več, nego more in jaz ne morem več — čakati, čakati! In tudi nočem več! Ali ne čutilte prav čisto nič? O bridko hrepenenje, ki me vleče k vam — dovolite vendar enkrat in objavite me s svojo roko v ljubezní! Radl mene hranite tudi to ljubezní! Ali dovolil, ljubljena, lepa žena, da te objavam s svojo...“

Šumeče večernega veira v plaljah je preglušalo njegove potihljivočje besede, tako, da niso več prodirale gori do okna. In Raffaello je tudi že davno odstopil od okna plašno utripajočim srcem.

Ni se ganil in je čakal na glas Clarisse, ki je vendar moral priti, kajti pred njegovimi očmi je stala slika, kako je vojvoda stezal roko proti umikajoči se postavi in kako jo je hotel odtisniti od hiše v temni vrt. Ali ne stoji več tresoč in obotavljajoč

Šlo le za enakopravnost, kakor bi bili oni zatirani, dasiravno jim gre le za predpravice, Čehi zahtevajo za češke okraje češki notranji uradni jezik, kar je vendar umljivo samoobsebi. Vendar pa se Nemci protivijo tej zahtevi, vkljub temu, da je naravnost smešno, da naj uradi, ki z občinstvom uradujejo izključno češki, v istih stvarih v svojem notranjem poslovanju uporabljajo nemščino kot uradni jezik. To je

avstrijska ravnopravnost,

kakor da bi mi Slovani ne plačevali istih davkov, ali pa bi naši vojaki ne bili enaki drugim. Če imamo enake dolžnosti, nam gredo tudi enake pravice!

Češki notranji uradni jezik je tista skala, ob kateri se razbija vsaka sprava med Čehi in Nemci, dasiravno je zahteva Nemcev po nemškem notranjem uradnem jeziku v čeških okrajih le zahteva neke predpravice. Krivi so torej le Nemci, če ne pride do sprave.

Pri nas na Slovenskem je stvar še žalostnejša. V Trstu sicer ne toliko, pač pa na Štajerskem, Koroškem in celo na Kranjskem, kjer je 95% prebivalstva Slovencev, pa imajo vendarle Nemci vse predpravice.

Češko-nemški spor vpliva tudi na državni zbor in dokler se ta spor ne poravnava, tudi v parlamentu ne bo mirnega delovanja. Zato se vedno tudi kaj kuja, zato ni časa za mirno delo in tudi ne priložnosti. Če ni drugega, pa poskrbi celo kak minister, ki je pristaš nemške stranke, da nastane prepír, in to delo posebno rad sam

justični minister dr. Hochenburger.

(Ogorčenje!) Lani je povzročil velikansko razburjenje na vsem Češkem, letoš pa je tudi zopet on kriv, da je prišlo do velikega razburjenja.

V zadnjih časih je narodnostna ideja povsod prodrla na površje. Takozvani inferijorni narodi so se začeli gibati in danes noče biti nihče več suženj niti v narodnem oziru. (Živahno pritrdjevanje!) Tu pa se je potem lepo pokazalo čudno ravnanje Nemcev. Isti Nemci, ki na Češkem hočejo razdelitev dežele v češki in nemški del, isti Nemci nočejo na Tirolskem dati Italijanom prav ničesar in nočejo privoliti v razdelitev dežele v nemški in italijanski del. To so tisti, ki potem v

se, kakor bi bil pač stal poprej, ampak z mračno odločnostjo in čutil jasno, kaj stori, čim prodre do njega oni klic na pomoč. Tu na stopnicah je neki prostor za orodje, v katerem so shranjene težke vrtno lopate. Tega se je spomnil in čutil v pesti silečo ga moč, da s težkim orožjem zada udarec, enega samega, srdelega...

Ali spodaj je ostalo tiho — le dih veira šumi rahlo po vejevju vrta.

Hkratno lomastijo jezni koraki proti hiši. Skočivši k oknu vidi vojvoda, kako vliha mimo po vrta do izhodnih vrat.

Gržeče je mahnil z roko proti vrta, obrnil se na pol v brzem teku in je škripal sam sebi: „Pogazim te in razbijem, mramorna slika, ribje krvi! Varuj se ponosnica, zaslepljena!“

Čim je Raffaello začel te besede, je zaplapolalo v njegovem srcu neukročeno čutstvo zmagovalstva.

„Pahnlla ga je od sebe! Zavrnila ga je!“ je vsklikal radostno. „In pred tvojo brezbožno jezo jo hočemo dobro čuvati, ti strupeni malopridnež!“

Trstu zopet glasujejo za Italijane. Proti nam so seveda vsi edini!

V zadnjem času pa se je pojavil še drug konflikt, ki grozi, da

razbije državni zbor,

in povod temu so gališke razmere, ki so najhujše, naravnost grozne in se niti ne dajo primerjati z našimi. Iz dežele ljudstvo naravnost beži v Ameriko. Krivi teh razmer pa so poljski veleposestniki in vlada, ki v Galiciji ni avstrijska, temveč slahčiška. Zato pa je izšel sedaj iz ust Malorusov klic: Če se nam ne da naša pravica, potem naj gre raje vse na kose, tudi dunajski parlament! (Burno odobravanje!) Mi se ne čudimo temu in sočustvujemo s trpini, ki se bore za svoje pravice, kakor mi, vključ temu, da bi bilo škoda parlamenta, ker je to edini kraj še, kjer se more izpregovoriti v Avstriji svobodna beseda.

Konflikti so torej na severu in jugu in tudi pri nas na jugu je stvar tako žalostna, da že misli vlada tudi pri nas na

posebna uredba.

Na Češkem je vlada sistirala deželno ustavo, enako kakor jo je na Hrvaškem, kjer je razpustila deželni zbor in nastavila komisarja, ki ne pozna nobenega zakona, pandurja, neodvisne zastopnike naroda pa poslala domov. Nastopili smo svoj čas v parlamentu zoper to, toda rekli so, da ni časa, da bi se brigali za take stvari. Toda kazni je kmalu prišla. Govorilo se je pri nas, da Hrvaška in Ogrska spadata v azijski, mi pa v evropski svet; sedaj pa vladajo v najbogatejši deželi avstrijski, na Češkem, prav enake razmere, kakor na Hrvaškem, razmere, ki se ne dajo opravičiti z nobenim zakonom. Isto pa se godi tudi v Galiciji in najbrž tudi v Dalmaciji. Kmalu ne bo nobene avstrijske kronovine več, kjer bi še vladala ustava. Povsod zavladala absolutizem. A vse to je še premalo. Pripravlja se celo nato, da ne bodo le razpuščeni deželni zbori, temveč da se isto zgodi tudi državni zboru, da zavladava

absolutizem v vsej državi.

Ko se je enkrat prekršil princip, če je država imela pogum prekršiti zakon v eni kronovini, ga prekrši tudi v drugih. Saj se je celo našlo sodišče, upravo sodišče na Dunaju, ki je izreko, da ne more nič proti temu, kar je vlada napravila na Češkem. Do sedaj je bilo to sodišče trdnjava za nas. Četudi je moralo razsoditi proti vladi, proti ministrom, je sodilo po zakonu tudi proti vladi in proti ministrom. Ko pa se je na Češkem odpravila ustava, pa upravno sodišče ni imelo poguma, da bi reklo, da se je kršil zakon, ko je priznala celo vlada sama, da je bil njen ukrep nezakonit, da je odpravila ustavo le zato, ker si drugače ni znala pomagati!

To je najžalostnejše! Kajti če se v državi ni mogoče več zanašati na najvišja sodišča, potem je res slabo za zakonitost v tej državi!

Eden najvažnejših principov ustavne države je neodvisnost sodnikov.

In skozi bežečega jezdec so odmevali skozi noč sem gori in se hitro oddaljevali po kamniti poti proti mestu.

Raffaello je gledal blestečimi očmi v temo. Končno mu je bilo pri srcu, kakor nekda, ko se je tam gori pod Friesole nad cesto ustavlil pred Lucu, starcem, in je občutil v svoji duši isti srd, kakor tedaj ob vsaki besedi in zapovedi starčevi, ali sedaj ne omahujoč, ne v skrbeh radi izgubljenih ljubezni, na obupavajuč, ampak za udarec in dejanje.

Kako naj bi mogel sedaj oditi in pustiti Clarisso brez prijatelja in brez varstva?

Tu prihaja sama semkaj v beli obleki iz temnih hodišč; natančno pozna njeno postavo, in ker vidi, da ni trpela škode, se ne obotavlja dalje in odhaja.

Na tiho je mladenič zapustil dvorec, in nikdo ni opazil njegovega odhoda. In sedaj gre dalje preko višine na ruševine utrd, ki kronajo grič in v katerih pač gospodarji ponosi raztrpano vojaštvo.

(Dalje.)

A kaj se je zgodilo v zadnjih dneh? Zgodilo se je, da je tisti minister, kije pred vsemi poklican, da čuva zakone, da je

justični minister sam kršil zakone, da je prekršil ustavni princip sodniške neodvisnosti!

Neki častnik je sedel s svojim očetom v neki dunajski kolodvorski restavraciji. Oče je plačal zapitek z 20 kronskim bankovcem, a natakar mu je baje vrnil samo od 10 K, na kar ga je oče častnikov opozoril na to. Vmešal pa se je vmes tudi častnik, ki misli, da jo nekaj več, ker nosi cesarsko suktnjo, in je zabrusil natakarku v lice psovko: „Schweinskopf“ („svinjska butica“). Natakarkar je nato le odgovoril: „Ni res, vi niste niti gledal tja, ko je oče položil bankovec na mizo!“ Besede so bile gotovo popolnoma vjudne, a so tako razburile častnika, da je hotel potegniti sabljo proti natakarku, a je ni mogel izreti iz nožnic, ker je bila pripeta z verižico. Zato pa je dal natakarku zausnico. Natakarkar ni na vse to storil nič, temveč je mirno vrnil še 10 K. To vse je dognala sodna razprava, ki pa se ni vršila morda na natakarkovo tožbo. Častnik je namreč začutil, da je stvar kočljiva in bi znala imeti zanj slabe posledice. Zato se je ovadil sam častnikemu razsodišču, ki mu je ukazalo, da mora očitati natakarkarja, kakor da bi noben častnik ne bil zmožen storiti kaj slabega in to potem, ko se je zgodila ona znana Redlova afera celo v generalnem stabu! Prišlo je do razprave in natakarkar, ki je prej molčal, je tedaj povedal vse, tudi ono psovko. Pravični sodnik ga je oprostil. Častnik se ni pritožil proti razsodbi, ker je čutil, da je bila pravična. Molčal je. Ni pa molčal tisti, ki bi bil moral pravzaprav pohvaliti pravičnega sodnika — **justični minister.** Dal je pograti sodnika, ker ni dal prav častniku!! Ali ni to žalostno, če se grajajo celo neodvisni sodniki zaradi njihovih pravičnih razsodb??!

Še lepši pa je drug slučaj. — V Gradcu je bil rezervni častnik, ki je bil zaročen z gospodično iz boljše hiše. Imel je prijatelja, aktivnega artiljerijskega poročnika, ki pa je začel postajati tudi prijatelj njegove zaročenke. Rezervni častnik ga je opozoril na to, nakar mu je dal poročnik častno besedo, da nima nikake zveze z njegovo zaročenko. Rezervni častnik pa se je pozneje prepričal o utemeljenosti svoje sumnje, je bil zelo užaljen in je hotel pozvati poročnika na dvoboj, nakar pa sta mu pojasnila njegova zastopnika, da mu ni treba storiti tega, ker je poročnik prelomil svojo častno besedo in torej ni vreden, da bi mu dal častno zaščitenje. Poročnik je prisel pred častno razsodišče, ki rešuje take kavalirje. Razsodišče je poklicalo predse ono gospodično, ki je priznala, da je res, kar je trdil njen bivši zaročenec. Vsak bi mislil, da je bil na to poročnik obsojen. Toda ne! Častno razsodišče mu je ukazalo, naj toži deklico zaradi razžaljenja časti. In to še ni bilo dovolj. **Nastopilo je proti njej celo c. kr. državno pravdnštvo, češ da je nalagala oblast!** Tako se zna morda še celo dogoditi, da bi moral naravnost pod vislice, kdor bi se drznil pričati resnico proti kakemu častniku!

Govornik je poudarjal, da je navedel ta dva slučaja v dokaz, da skoraj ne bo nobene oblasti več, ki bi imela spoštovanje do zakonov, ko jih krši celo sam justični minister. Če vidimo vse to, potem ni čudno, da se maje vse. Če vlada sama krši zakone, potem se tudi ni čuditi, če bi jih začeli kršiti tudi njej podrejeni uradniki.

(Konec jutri.)

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran po najzmernejših cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mrzla in gorka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem
ANGELA KJUDER, lastnica.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::
TRST, ul. Sanzon št. 6 - Telefon 22-85 (alku gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špeditor

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakegakoli blaga iz tulin, dostavlja na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČEV, NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrde „Cement“
Tovarna cementa „Portland“ v Spjjetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni
8—9 in 2—3 in specializist za kožne in
vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

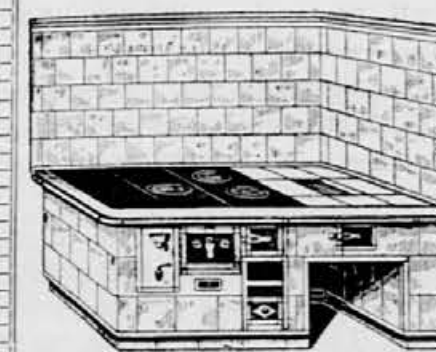
SLOVENCII!
Vaš narodni zlatar in urar
Alojz Povh
se nahaja na
trgu Barriera 3.

AGO čevlji brez šivanja
in žabljev

Izvršuje edino le
Franjo Cink v Trstu
ulica Cecilia Rittmeyer št. 12.
Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno in ceno. — Na zahtevo pride tudi po naročila izven mesta.

GOSTILNA
All' Antica Pompel TRST
Goldoni in na istem trgu se nahajajoča se toplo priporočam slovenskemu občinstvu za oblen obisk. **CAFFE GOLDONI** Fran Martinšek.

ZALOGA GLINASTIH PEČI IN ŠTEDILNIKOV

Ivan de Lorenzo Anton Ferfila

Trst, ulica San Maurizio 9.
Velika izbora glinastih peči
v vsaki velikosti in barvi. Lastna delavnica štedilnikov. — Izbira plošč za stene n. pr. kuhinje, kopelji itd. Izvršuje in popravlja vsakovrstna dela te stroke. Naročbe se izvršujejo točno. Sprejemajo se naročila tudi na deželo

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebni predmetov: J. MRZEK, Opolna št. 170; T. VITEZ v Nabražini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orohu (Noghero); F. BRNETIČ v Škodnju. Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka. Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjuznih. Krasna izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan obleke, obuvale itd. — Za poročenca, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Avtomobil - Universal

Ford 16--20 HP

Novi modeli 1913

Pomnoženo proizvajanje. Znižanje cen
4—5 sedežev K 4800; 2 sedeža K 4300. Landalet
6 sedežev K 6300. Popolna oprava Capote s stran-
skimi zavessami, steklo, pet svetilk, generator za aceti-
lenski plin, rog, kilometrski števec in hitromer.
Cene veljajo za voze prosto vozinne in colnne v Trstu.

ANTON SKERL,

sodnijski izvedenec

Trst, Piazza Carlo Goldoni. Telefon 1734.
Garage: Via dei Bacchi 18. Telefon 2247.

Prva in edina pisarna
-- v vojaški stvari --

(koncesioniran od a. k. namostništva)

Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Includje in odposila vsake vrste prošnje vojaškega zanašja — oprostnje od voj. obolevne prostovoljstva, ženitve, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe, vsprejetja v vojaške kole itd. — Pooblaščenca je zastopati stranke pred oblastejami. — Reševanja hitro in točno. — Uradne ure: Ob delavnih dneh od 9. predpoldne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

Kupujte Kolinsko cikorijo!

Predavanja v Gorici.

S hvalevredno vneemo so se lotili rodoljubi na Goriškem javnega izobraževalnega dela potom predavanj. Velezanimivi sta bili predavanji prof. dra. Ilesiča in dra. Bogumila Vošnjaka.

Tu podajamo izvavanja dra Ilesiča o dogodkih na Balkanu, o vezeh, ki spajajo balkanske narode, in njihovem pomenu tudi za nas Slovence, dočim sledi predavanje dra Vošnjaka pozneje.

Zopet se otvarja hram muz. Kjer se zbirajo ljudje z velikim umom in pogumom, tam je danes zbirališče muz. To je pri nas. V drugih deželah pa se zbirajo muze v krasnih poslopjih, na sveučiliščih in akademijah, pri nas pa pri pogumnih ljudeh, v Socialnih maticah. Veliko ljudi hodi posecat hram muz, a ne hodijo tja vsi iz čistih namenov. Koliko ljudi je, ki hodijo tja le za tegadelj, da dobe potem službo, koliko je ljudi, ki obiskuju dome muz le iz gmotnih koristi. Ne tako vi, ki ste prišli v Trgovski dom iz čistega navdušenja, da slišite misli drugega moža, da se vam iz teh misli porodi dvom, oče vsega napredka. Štejem si v čast, da otvarjam predavanja „Narodne Prosvete“, da predavam prvi pred Vami, ki Vas vodi le lepa misel vedoželjnosti.

Predavati mi je o zgodovinskem pomenu balkanskih vojn. Upam, da bo tema zanimala vse, saj niso balkanski dogodki samo pri nas izzvali največje navdušenje, temveč so se čutili sunki teh dogodkov po vsej Evropi. Nastaja vprašanje, kaj bo posledica teh dogodkov? Vse mogoče zaključke si lahko dela človek, pa tudi najznejalnejši ne more podati sigurnih. Pred kratkim so praznovali bitko pri Lipskem. Kako krasno bodočnost so prorokovali razni ljudje „tlačeni narodom“, ki mora nastati za nje, ko bo vržen „tiran vseh tiranov“ — Napoleon. Pa hujše sužnosti niso trpeli narodi nikdar pod Napoleonom, kakor jih je potem čakala, ko so bili „osvobojeni“. Danes pa priznavajo, da je bilo Napoleonovo čiščenje prestolov začetek ujedinjene Nemčije in Italije. Ali takrat so govorili proroki drugače. Ravno tako nezanesljiva so pa prorokovanja o bodočnosti Balkana. Zato ne bom govoril o tem.

Ravnal se pa bom po starem gestu, da je zgodovina učiteljica narodov, iz dogodkov spoznavajmo vrline in napake balkanskih narodov in iz tega se učimo.

V začetku so se ravnali zavezniki po reku, ločeno korakati pa skupno udarjati. „Getrennt marschieren, vereint schlagen“. Če so pa hoteli to vršiti, so morali vedeti eden za drugega, so morali biti poučeni eden o drugem. Tu bi bil za nas prvi nauk. Moramo biti informirani eden o drugem, naš boj mora biti skupen in potem bomo tudi skupno zmagovali.

Zavezniki so si medsebojno pomagali. Posebno Srbi so na vse strani pomagali. Eden, pa je bil, ki se je branil pomoči. Ponosni črnogorski junak je hotel sam osvojiti Skader. Zgubil bi čast, če bi ne osvojil sam Skadra. Ali če bi takoj v novembru sprejel srbsko ponudbo, bi morebiti bil danes Skader črnogorski. Splendidi isolation, sijajna osamljenost, ni za male narode. In isto se more zgoditi nam Slovcem, če bomo hoteli biti osamljeni. Mi se moramo kam usloniti. To je drugi nauk.

Pa potem so prišli ti žalostni dogodki, ki smo vsi trepetali, ko se je začela srbsko-bolgarska bratomorna vojna. Zavezniki so imeli pogodao, po kateri se naj bi razsodila vsa nasprotja. Ali skupnost je bila le na papirju, nikjer pa ni bilo skupnosti na duši. In tisti, ki je rušil to skupnost, tisti je kriv vojne. Skupnost pa rušijo, ki vedno naglašajo solidarnost, pri tem pa udrihajo čez sosedu, da postane potem sovražno razpoloženje proti sosedu. Tisti rušijo skupnost, ki precejnujejo sebe in podcenjujejo sosedu, ker dražijo tako k spopadu, najbolj pa rušijo skupnosti pa oni, ki vedno govore le o svojem lastnem narodu, o drugih pa ledeno mrzlo molče. Kako naj zrastejo potem skupna čustva, če nihče o drugem ničesar ne ve? Ti ljudje vedno govore, vsak naj dela na svoji njivi, ko bo pa zadnji dan bomo pokazali, kdo je pridelal več. Ali tudi dve reki tečeta vsaka zase in vendar bi bila večja sila v njih, če bi si združeno iskali svojo pot v morje.

Dve skoraj enako moeni državi sta si stali na Balkanu nasproti, Srbska in Bolgarska. Vprašanje nastane, ali moreta dva enako

močna soseda ostati prijatelja. Eden pazi na drugega, da ne postane drugi silnejši, večer boj je med njima, dokler ne zmagata eden, dokler ni drugi ponižan. Ponižani pa išče sedaj samo prilike, da se maščuje. Tako sta si v večnem nasprotju. Ena možnost je, da si nasprotujeta oba enaso močna tako dolgo, dokler se ne uničita. Pa še druga možnost je to. Vzmeta se, kot se vzmeta fant in dekle, skupno gospodarstvo imata. Potem je pač vseeno, čigava je katera stvar, od njih je, potem tudi ne more nastati prepir radi te slovenske ali hrvatske šole. Če pa je skupno gospodarstvo, potem je treba tudi skupno delati. Tu pa ne zadostuje samo čitanje sosedne literature, temveč slovenski literat mora tudi pisati za soseda in obratno.

Samo troje je mogoče. Ali smo osamljeni in poginemo, ali se medsebojno uničimo, ali pa imamo skupno gospodarstvo. Samo to je mogoče, vsako besedičenje o slovanski realni vzajemnosti je pa fraza. Pri tem se pa ni treba prav nič bati za zgubo individualnosti. Nobeno dekle ne izgubi vsled poroke svoje individualnosti, čeravno zgubi svoje ime. Dušna vez mora biti med nami in obvarovani bomo vseh hudih posledic.

Mnogo razočaranj je prinesla balkanska vojna. Pod vplivom nemških listov smo mislili, da so Srbi najslabši narod na Balkanu, videli pa smo, da so bili najbolj pripravljeni. Videli smo, da je bila pri njih povsod ena sama harmonija, predvsem pa je harmonizirala politika in generalni štab. Ne tako pri Bolgarih. Tam tudi ni bilo harmonije med politikom in vojnim poveljstvom in iz tega vzroka je danes Bolgarska ponižana. — Neštokrat se pri nas govori, kaj je najvažnejše, ali gospodarstvo, ali politika, ali kultura. Pa vse je enako važno, eno brez drugega ne more obstati. Srbi so nam pokazali, da je treba harmonije na vseh poljih.

Še o eni stvari moram govoriti, cenjeni poslušalci ste gotovo že uganili, da moram tudi jaz omeniti Albanijo, ki jo je mati hvallila, še predno jo je porodila in za katero se je priglasilo kar več očetov. O nobeni drugi deželi se ne govori danes toliko kakor o Albaniji. Tega mesta si pa ni priborila Albanija iz lastne sile, temveč to mesto so ji dali njeni pokrovitelji. In tu se moramo vprašati Slovenci: Ali bi dobili mi pokroviteljev, če bi postala naša domovina kedaj tako važna, kot je danes Albanija? Naša dolžnost je, da jih dobimo. Nikakor ne misliti, da je vsaka katastrofa izključena. Kadar pa pride katastrofa, tedaj se ne bo nihče oziral na našo kulturo, le to bo veljalo, kar bomo mi veljali. Mi sami pač ne bomo mogli biti jezicek na tehnicu tam, kjer se bo tehtala veljava svetovnih sil. Rabili bomo pokroviteljev nujno, zato moramo pa že danes na to delati. Mi rabimo politike, ki se bode ukvarjala tudi z mislijo, kaj bo iz nas, če pride katastrofa.

Vsled pokroviteljev dobi Albanija svojo neodvisnost, dobi pa tudi svoj jezik. Ali ta jezik bo le nepotrebna prometna ovira. Drugače je to pri nas Slovcih. Nismo ravno številni, a naš jezik ima, naslonjen na mogočno drevo Jugoslovanstva svoj pomen, ima svojo življensko pravico. Če smo opti na jugoslovanstvo, ima naš jezik pomen, če smo v zvezi, v skupnem gospodarstvu z Jugoslovanstvom, potem je naša bodočnost jasna.

Domače vesti.

Poročilo o shodu državnih nameštencev, ki se je vršil večeraj dopoldne v gle išču „Fenice“ ob ogromni udeležbi tržaškega o. kr. državnih nameštencev brez razlike narodnosti in strank, moramo vsled poročila o shodu političnega društva „Edinosti“ odložiti na poznejši čas. Shoda se je udeležil tudi naš državni poslanec g. dr. Rybár.

Naše gledališče. Obe večerajšnji predstavi sta dosegli vsaj deloma lep uspeh. Obisk je bil obakrat prav povoljen. Natančneje poročilo smo morali zaradi preobilice drugega gradiva prihaniti za jutri.

Kamarskega shoda za laško sveučilišče, ki se je vršil večeraj dopoldne v gledališču „Politeama Rossetti“, se je udeležilo kakih 3000 oseb. Tretjina jih je bilo dijakov, ostali dve tretjini pa so tvorili najrazličnejši elementi. Zelo veliko je bilo mladičev, 15letnih, 16letnih dečkov. Po končanem shodu je množica pela Acquedotto svoje navadne izzivalne pesmi in kričala svoje obilgate „evvive“. Pri „votih“ je množico ustavila in razkropila policija. Prav tamkaj je tudi prišlo med

Anton Breščak

Gorica - Gosposka ul. (G. Carducci) 14, v lastni hiši.

Prva in največja slovenska zaloga in tovarna pohišta na Primorskem.

V zalogi ima vedno nad 50 modernih in jedilnih in spalnih sob.

Cene od 300 do 3000 K soba.

Edina slovenska delavnica tapetarij.

Velika izbira slik, stolic kakor tudi železnega pohišta.

Sprejema naročila za opreme vil, hotelov i. t. d.

LOKALE za magazin, pisarno in stanovanje,

v Narodnem domu v Trstu se oddajo s 24. februarjem. Oglasiti se pri upravičitelju, vojašniški trg št. 2, l. od 9-12 dop.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik TRST

ulica della Caserma št. 13. II. nadst

Prodajalna jestvin, kolonijalij in delikates

Valentin Lussin

Trst, ul. del Bosco 22

Zaloga olja, kisa, mila, žita, moka in otrobov.

Josip Grizon

TRST, ulica Belvedere št. 2

Prodajalna čevljev

finih in preprostih za moške, ženske in otroke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki.

CENE ZMERNE.

Josip Visnovic

Zaloga ulica Dante Alighieri št. 3.

Peki in slaščičarji!

Lopate male in velike, lopate v obliki vesla, vedno na izbero. Zajamčena kakovost. Cena od 4--6 kron.

Zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelki iz JESENIO pri Omilju

Filip Ivanišević, Trst

ulica Valdirivo 17. Telefon 14-05.

— Prodaja na drobno in na debelo. —

GOSTILNE: „All'Adria“, ulica Nuova št. 18 in gostilna-Buffet, Piazza Giuseppina št. 7, v katerih tudi svoja vina prve vrste.

Seno, krompir, jabolka, furlanska vina

In druge poljske pridelke na debelo dobavlja trdka

J. Kovačič & Co.

St. Peter na Krasu.

!! Kje dobite !!

najfinejši medicinalni konjak, rum za čaj, šampanjec, Malago, Vermouth, Marsala, pristni kranjski brinjavec, slivovec; dalje Altwater, Vlahov, Maraschino, Fernet Branca in poleg tega še najbolje grenčice, kakor Campari-jevo, Penlinkovac, FLORIJAN, kakor tudi vse druge raznovrstne likerje, katere so

najboljše pijače?

Edino je pri

Antonu Turku

Trst, ulica Carlo Ghenga št. 10 (vagal ulice C. Ritmeyer)

kjer poleg navedenih in še drugih pijač

dobite tudi razne brezalkoholne pijače

kakor so: Mareličar, Jagodčnik, Limet, Heuškovce in Jabolčan, popolnoma brez alkohola in po najnižjih cenah, in sicer po 48 stot liter. Na željo je dobiti tudi na debelo.

Edina zaloga: DALMATINSKEGA TROPINOVCA. Razpošilja proti poštnini tudi na dom, in sicer v Trstu franko, a na deželo po poštne povzetju.

NAJBOLJA PIJAČA GRENČICA
.: Florijan .:
NAJBOLJA PIJAČA GRENČICA

NAJFINEJŠI: DALMATINSKI
Tropinovec
LITER - KRON 160 - LITER

kamoraši in socijalnimi demokrati, do spopadov, ki so se pojavljali že v gledališču. Zaradi žalitve straže in neposlušnosti je bilo aretiranih 28 oseb, od katerih so 4 pridržali v zaporu. Tem morda ne bo več treba nove laške univerze, ko se naštudirajo že itak v stari v ul. Tigor.

Češki tečaj v „Ruskem kružku“ se vrši v ponedeljek in četrtek od 7 1/2 do 8 1/2 na Acquedotto 20 III. Novi člani se sprejemajo še vedno.

Tržaška mala kronika.

Trst, 9. novembra.

Težka telesna poškodba. Včeraj popoldne sta se v Škedenju sprla 41letni težak Anton Nadok in 28letni Matevž Koren. V prepiru je Koren potegnil iz žepa nož in ga zasadel Nadoku v trebuh, da so mu izstopila čreva. Nadoku je podal prvo pomoč zdravnik rešilne postaje, potem ga pa dal prepeljati v bolnišnico. Koren je bil aretiran.

Nevaren tat ujet. Včeraj se je posrečilo policiji dobiti v roke nevarnega tatu. Bil je to 27letni Ugo Enei, človek brez poklica in brez stalnega stanovanja. Meseca julija je stanoval Enei pod napačnim imenom Ugone Amelio pri neki Elizi Pintinovi v ul. Montecucco št. 4, jej pokradel razne zlatnine v vrednosti nad 300 K in jej še odnesel 70 K za irano in stanovanje. Par mesecev prej pa je Mariji Versa v ul. Maddonnina št. 38, kjer je tudi stanoval, ukradel precej perila in obleke. Policija ga je zasedla sedaj, ko je spal v nekem hlevu v ul. Sette fontane št. 37.

Veled lahko miselnosti, s katero je zapravjal svoj denar oni Tirolec Emil Zorzi, o katerem smo že parkrat poročali, je ostal revež sedaj popolnoma na suhem. Preživljati se more s slikanjem razglednic. Snoči pa je policija zopet aretirala nekega tička, ki je na sumu, da je ukradel Zorziju velik del njegovega denarja.

Izdolovalnico vlomilnega orodja je zasedla včeraj tržaška policija. Zasedli so namreč nekega „umetnika“ prav pri delu in so našli pri njem praveceto zalogo priprav za ulom vrat, železnih blagajn itd.: tihih svetrov, vetrilov in drugih takih stvari. Kakor se zdi, je policija na sledu celi veliki tatinski družbi.

Brzobjavne vesti.

Notranji politični položaj.

DUNAJ, 9. (Izv.) Včeraj se je odločila usoda poljsko-rusinskega sporazuma in morda tudi usoda gališkega deželnega zbora in dunajskega parlamenta. Nasprotniki volilne reforme so sklenili resolucijo, v kateri izjavljajo, da odločno vztrajajo na svojem dosedanjem odklanjajočem stališču. Že na včerajšnjem sestanku klubovih načelnikov rusinskih strank je bilo konstatirano, da bi bilo vsako nadaljevanje pogajanj popolnoma brezuspešno. Danes popoldne se je zopet vršila pod predsedstvom poslanca Lewickega seja ukrajinskega kluba, na kateri je bilo formalno konstatirano, da pomenja včerajšnji sklep poljskih avtonomistov, krščanskih socijalcev in konservativcev popolno negacijo svoječasnega kompromisnega osnutka, vsled česar smatrajo Rusini pogajanja za definitivno razbita. Poudarjalo se je tudi, da so v očigled razbitju pogajanj sedaj tudi Rusini odvezani onih dolžnosti, ki so jih sprejeli na podlagi svoječasnega kompromisa med Poljaki in Rusini. Načelnik rusinskega kluba, Lewickij je že odpotoval danes na Dunaj, da poroča grofu Stürgkhu o rusinskih sklepih.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je bil sprejet danes od cesarja v avdijenci in mu je poročal o brezuspešnem političnem položaju v Galiciji. Ker je brezdvomno, da bodo Rusini sedaj svojo obstrukcijo proti finančnim predlogom še poosttrili, se nahaja sedaj vladna pred važnimi odločitvami. Zatrjuje se, da pade ta ali ona odločitev že tekom tega tedna, a šele po izvolitvi delegacij, ki se bo vršila dne 13. t. m. Če bi se zbornica ne odločila, da stre nasiloma rusinsko obstrukcijo, potem bi bila vladna primerana sama napraviti red. V tem oziru vzbujajo veliko pozornost današ-

nji, očitno inspirirani članek praških „Narodnih Listov“, iz katerega se lahko kombinira, da vlada računata z razpustom poslanske zbornice in oktroiranju na Češkem in Gališkem.

Manifestacijska zborovanja za ustanovitev II. češkega vseučilišča.

PRAGA, 9. (Izv.) V Pragi in v Brnu so se vršila danes sijajna dijaška in profesorska manifestačna zborovanja za ustanovitev drugega češkega vseučilišča s sedežem v Brnu.

Hochenburgerjeva pozicija.

DUNAJ, 9. (Izv.) Vsa znamenja kažejo, da vendarle zadene justičnega ministra Hochenburgerja zasluzena kazen. Zadnji ukor, ki ga je izrekel dunajskemu sodniku Ertlu radi obsodbe nekega častnika, je privedel v tabor njegovih nasprotnikov tudi večino njegovih dosedanjih privrženecv in ožjih prijateljev. Justični odsek ima v torek zopet sejo, na kateri se bo obširno pečal s tem odlokom. Skoro gotovo je, da čaka Hochenburgerja nezaupnica in da bo odsek predlagal zbornici, naj izreče nad Hochenburgerjevim odlokom svoje obžalovanje, kar bi pomenilo seveda Hochenburgerjev padec.

Postritev grško-turškega spora. Nove turške zahteve.

ATENE, 9. (Izv.) Porta je poslala včeraj svojim mirovnim delegatom v Atenah nove instrukcije, na podlagi katerih so se včeraj mirovna pogajanja zopet obnovila. Domnevanja optimistov, ki so pričakovali, da pride sedaj vendarle do sporazuma med obema državama, so se popolnoma izjalovila. Novi predlogi Porte ne vsebujejo nikakih koncesij, pač pa še nove zahteve in to celo v onih vprašanih, v katerih je bil med mirovnimi delegati v principu sporazum že sklenjen. Uradna poročila iz Aten zatrjujejo, da je grški zunanji minister Panas nove turške predloge kar a limine odklonil in sklical takoj sejo ministrskega sveta.

Genadijev na volilnem shodu.

SOFIJA, 9. (Izv.) Danes se je vršilo tu veliko zborovanje Stambulovistov, na katerem je referiral kot glavni poročevalec šef stranke, sedanjji zunanji minister Genadijev. Vehementno je napadal dr. Daneva in mu očital, da je le on zakrivil s svojo nesrečno politiko usodo Bolgarske. Moral bi že takoj po prvem premirju, takozvanem čataldskem premirju, podpisati mirovno pogodbo s Turčijo, ker bi imela Bolgarska potem napram Srbiji in Grški popolnoma preste roke. Mesto tega pa se je Danev prav nesrečno pogajal in dosegel izolacijo Bolgarske in jo prital v hudo sovraštvo s svojima dotedanjima zaveznicama Grško in Srbijo.

Obletnica bitke pri Bitolju.

BELGRAD, 9. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“.) Na proslavi osvoboditve Bitolja bo zastopal kralja prestolonaslednik Aleksander, a navzoči bodo tudi generali Mihajlo Živković, Božo Janković in Rakić. Belgrajčani izročijo Bitoljčanom dragoceno sliko prestolonaslednika. Svečanost se bo vršila dne 6. novembra po starem kalendarju.

BELGRAD, 9. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“.) Naučni minister je izdal ukaz, da se imajo v vseh mestih z dovoljnim številom učencev takoj otvoriti trgoveške šole.

Vohuna Bravura in Velössy pred sodiščem.

BUDIMPEŠTA 8. (Kor.) Danes se je pričela pred tujimi kazenskimi sodiščem razprava proti Nikolaju Bravura in Edmundu Velössyju, ki sta obdolžena, da sta prodala neki tuj državi vojaške tajnosti glede ogrske armade in nje razdelitve in različne obrambne odredbe. Obtožnica se oprla na priznanje Velössyja in na več priobtoženih najdenih dokumentih.

Razprava se je pričela ob 9 dopoldne. Zaslisevanje Bravure se vrši s pomočjo tolmača v francoskem jeziku. Poveljniki četrega

armadnega zbora je odposlal k razpravi dva generalštabna oficirja.

Po zapisu osebnih podatkov je bila razprava proklamirana za ves čas za tajno. **Sporazum glede hrvaškega vprašanja. BUDIMPEŠTA 8. (Izv.)** Listi poročajo, da je prišlo med ogrsko vlado in vodilnimi hrvaškimi politiki do sporazuma in sicer na sledeči podlagi. Ogrska vlada se zaveže, da predloži že pred sestankom delegacij ali pa neposredno po delegacijskem zasedanju parlamenta zakonsko predlogo, ki spreminja one določbe železniške pragmatike, ki so naletele na Hrvaškem na največji odstop. Istočasno mora ogrska vlada tudi odrediti, da dobe vse postaje na hrvaškem ozemlju le hrvaška imena in napise. Zato pa se zavežejo hrvaške stranke, da izrečejo v zbornici lojalistno izjavo in da bodo delale za delazmožnost sabora na podlagi nagodbe z Ogrsko. Komisarjat bo v kratkem odpravljen, Škerlec izimovan za bana in razpisane nove volitve za sabor. Listi poročajo, da je ta pakt pristala tudi srbsko-hrvaška koalicijska, kar pa za enkrat še ni potrjeno. Koncesije ogrske vlade so namreč samo formalnega značaja in ne obsegajo niti ene točke onih gospodarskih zahtev, ki jih zahteva koalicijska.

Razne vesti.

Pes — rešitelj. Iz Celja poročajo, da je šel pretekli torek zlatar Pacchiaffo s svojim psom na izprehod k Savinji. Nenadoma pa je začel pes vohati, tekla je k Savinji in k svojemu gospodarju nazaj. Pacchiaffo je postal vsled tega pozoren, šel je k vodi in našel v njej nezavestno žensko. Po nekaterih poizkusih se je posrečilo spraviti jo k zavesti. Bila je neka 19letna natararica, ki je hotela izvršiti samoumor. Prenesli so jo v bolnišnico ter bo sčasoma okrevala.

Postni defraudant Piwonka. Kratko časa potem, ko je nastopil Piwonka svojo službo v Celju — bilo je to v pomladi leta 1911. — je nastopil kot premožen mož, čeprav je znašala njegova mesečna plača le 90 K. Ker se je v postnih krogih prav kmalu razvedelo, da ne dobiva Piwonka od doma nobene podpore, so se že takrat čudili nad velikimi svotami, ki jih je Piwonka razmetaval, toda vse eno niso prav nič sumili, da bi si zamogel Piwonka pridobivati denarja tudi nepoštenim putem. Vsled tega je nastopal Piwonka sigurneje ter je denar takorekoč razsipaval. V Celju si je najel dve sobi, za katere je plačeval vsak mesec po 45 K, torej polovico mesečne plače, na hrano je hodil v najboljše hotele, oblečen je bil elegantno ter je vsakomur ponujal drage cigarete. Meseca septembra se je vrnil iz Bolzana. Od tega časa dalje je potreboval vedno več. Večkrat je napravil izlete v Gradec, v Zagreb, Ljubljano itd., vselej v družbi dobrih prijateljev in sicer v kupeju prvega razreda brzovlakov in je vedno obedoval v jedilnih železniških vozovih. Tudi vse stroške svojih spremiljevalcev je sam poravnal. Naravnost nerazumljivo je, da tega niso hoteli ideti njegove predpostavljene oblasti. Davše celo tedaj, ko je izginilo pismo s 30.000 K, so bili o poštenosti Piwonke tako trdno prepričani, da še niti zaslišan ni bil, med tem, ko so vse druge bližnje skrbno opazovali. Še le potem, ko je izginilo denarno pismo s 30.000 K in ko je bilo že tudi skoro dognano, da ni poneverjevalec nihče drugi, nego Piwonka, so jeli slutiti. Sum je še povečalo dejstvo, da je tudi leta 1911 izginila na pošti v Gradcu južni kolodvor denarna vreča z vsebino 1400 K in je tudi takrat opravljaj Piwonka službo poštnega uradnika na graškem poštnem uradu južni kolodvor. Je pač umevno, da mu je od tiste tatvine jelo denarja zmanjkovati ter da je hotel to nadomestiti z novo tatvino. Kakor se brzobjavlja iz Inomosta, so prepeljali Piwonko v Gradec. Piwonka ni priznal tatvine, marveč trdi, da je prejel denar, ki so ga našli pri njem, od neke aristokratinje v Gradcu in da bo njeno ime še le tedaj povedal, ko bo v Gradcu zaslišan. Samoobsebi umovno je ta izgovor precej jalov.

Odhajanje in prihajanje vlakov

od 1. oktobra naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

G. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

- 5.00 B Hernelje, Pula in medpostaje.
- 5.40 O do Gorice in medpostaje (Ajdovščina).
- 5.50 M do Poreča in medpostaje.
- 7.35 O Hernelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
- 7.45 B Gorica, (Ajdovščina), Jesenice-Celovec-Dunaj-Praga-Dečim-Beljak-Berlin-Monakovo in medpostaje.
- 9.05 O Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
- 9.10 O Hernelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
- 9.15 M le do Buj in medpostaje.
- 12.48 O Gorica (Ajdovščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
- 2.40 M do Poreča in medpostaje.
- 4.15 O Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
- 4.42 O Hernelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
- 6.00 B (Turski ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
- 7.35 M le do Buj in medpostaje.
- 7.38 O do Gorice in medp. (Ajdovščina).
- 8.24 O Hernelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
- 8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak (Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečim.
- 10.39 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

- 2.25 O Hernelje-Divača.
- 2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

- 6.05 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorica.
- 7.10 O Iz Dunaja (čez Divačo-Hernelje).
- 7.23 O Iz Gorice (Ajdovščina).
- 8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
- 9.00 B Iz Berlinca, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenic, Gorice (in Ajdovščina).
- 9.25 O Iz Pule (Rovinja).
- 10.10 O Iz Jesenic, Gorice in medpostaj.
- 11.25 B (Turski ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorica.
- 12.40 M Iz Poreča in medpostaj.
- 2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, (Ajdovščina) Berlinca, Draždan, Prage, Dunaja.
- 3.47 O Iz Pule, (Rovinja), Hernelj in medpostaj.
- 4.32 M Iz Buj in medpostaj.
- 7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenic, Gorice.
- 7.05 O Iz Pule, Rovinj, Hernelje, Divača, Dunaj.
- 7.57 B Iz Berlinca, Draždan, Prage, Linca, Dunaja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenic, Gorice, (Ajdovščina).
- 8.00 O Iz Poreča, Buj in medpostaj.
- 10.26 B Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
- 11.16 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorica.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

- 9.36 O Iz Gorice.
- 9.41 O Iz Divače, Hernelj.

MALI OGLASI
MALI OGLASI se računajo po 4 vln. vsako. Maslo tu kar kar v enkrat več. Najmanjša priložnost 40 vln. Plača se takoj in nerazumljivo odložiti.

Martinova gos se bo zdržala v torek zvečer v gostilni ND O v Trstu, ulica Carradori 18. Zaliti se jo bo dalo z novim istakim, pivskim in brijakim vinom. — Se priporočla Žigon. 2615

Elegantna soba se odda v ulici Coronio št. 13, II. nadst. samo boljšemu gospodu in ki stalno biva v Trstu. 2612

20-letna služkinja iz dežele, zdrava in pridna, išče službe, najraje v kaki gostilni. Povprašati je v Inseratnem oddelu Edinosti. 2677

Ženitna ponudba. - Državni uradnik z letno plačo K 4000 udovec z otroci, se želi takoj poročiti z gospodico ali urovo od 28 do 38 let s premoženjem od 10.000 do 20.000 kron. Ponudbe poš. J e s e n 1913" glavna pošta Gorica. 2589

Mlekarsko društvo Zatošmin odda na dražbi zvrstno čajno maslo po dogovoru dne 11. novembra 1913. 2591

Ženitna ponudba! Mladenič star 27 let z lastno trgovino in posestvom, mirnega značaja, ki ni imel prilike seznaniti se z dekletom, želi rnanja z gospojo nekako izobraženo, če mogoče z otroci, katara bi se porabila za ustanovitev še ene trgovine. Nedolžnim pridoim dežletom srečen družinski dom zagotavlja. Hčerke posestnikov in trgovcev imajo prednost. Ponudbe s sliko, katera se vrne z navedbo starosti in naslov je poslati pod "RADOSLAVOV ŠTV. 23" poštni-ležeci, glavna pošta, Trst. Odgovor sledi do 30. nov. Na anonimne ponudbe se ne odira; tajnost zajeimčena in resnosti te ponudbe, naj se smatra za častno zadevo. 2552

Službo krčmarja razpisuje Slovensko delavsko in obrtniškot, konsumno in gospodarsko društvo „JADRAN“ pri Sv. Jakubu v Trstu, ulica dell'Industria št. 10. Nastop takoj. Pismene ponudbe poslati na naslov: Josip Babič, ulica dell'Istria št. 64, Trst. (2585)

FR. BIAGGINI, Trst, ulica Istria št. 21. Prodaja olja, kisa, mila in drugo. 39.

Fotograf Antona Jeriča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospokna ulica 7. 444

Prodajo se prašiči na Opčinah št. 18; od danes naprej čez celi tede. Peter Smilentić. 2651

L. TERZON zaloga olja jesiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12. Najfineje namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. - Steklenica pol litra kron 1.60.

Trgovci, pelki! Drože (kvas) iz odilkovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnja naročite pri domači tvedki, ki vam postreže po konkurentnih cenah. - Priporočam se vama J. J. SUBAN, Trst, G. Vazari 18